

BARKODI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
AGJENCIA KOMBËTARE E PROVIMEVE

PROVIMI I MATURËS SHTETËRORE 2015

I DETYRUAR

VARIANTI A
Ora 10.00

E premte, 29 maj 2015

Lënda: Gjuhë shqipe dhe Letërsi

Profesionale, artistike, sportive, me kohë të shkurtuar

Udhëzime për nxënësin

Testi në total ka **25 pyetje**: 13 pyetje me zgjedhje (alternativa) dhe 12 pyetje me zhvillim.

Testi është i ndarë në dy pjesë: joletrare dhe letrare.

Në të dy pjesët ka pyetje me **zgjedhje** dhe me **zhvillim**. Në pyetjet me zgjedhje rrethoni **vetëm** shkronjën përbri përgjigjes së saktë, ndërsa për pyetjet me zhvillim është dhënë hapësira e nevojshme për të shkruar përgjigjen.

Koha për zhvillimin e pyetjeve të testit është **2 orë e 30 minuta**.

Pikët për secilën kërkesë janë dhënë përbri saj.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pikët										
Kërkesa	11	12a	12b	13	14	15	16	17	18	19
Pikët										
Kërkesa	20	21	22	23	24	25a	25b	25c	25d	
Pikët										

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1.....Anëtar

2.Anëtar

Viktor Hygo***Katedralja e Parisit***

Tani, në vitin 1482, Kuazimodoja ishte djalë i rritur. Që prej disa vjetësh, ai ishte bërë kambanar i katedrales së Shën Mërisë në sajë të babait të tij për shpirt, Klod Froloit.

I veçuar përgjithnjë nga bota për shkak të fatkeqësisë së tij të dyfishtë: prejardhjes së panjohur dhe shëmtimit fizik, i mbyllur që në fëmëni brenda këtij rrethi të dyfishtë e të pakapërcyeshëm, i shkreti Kuazimodo u mësua të mos shihte asgjë tjetër në këtë botë, përveç mureve të shenjta që e kishin strehuar në hijen e tyre. Dora-dorës që ai u rrit dhe u zhvillua, katedralja e Shën Mërisë u bë për të veza, foleja, shtëpia, atdheu dhe, së fundi, vetë rruzullimi.

Kështu, dalëngadalë, duke u zhvilluar gjithnjë në hijen e katedrales, duke jetuar e duke mos dalë pothuajse kurrë së andejmi dhe duke ndier orë e çast mbi vete ndikimin e mistershëm të asaj godine, ai arriti, më në fund, t'i ngjasonte asaj, të trupëzohej me të, të shndërrohej, si të thuash, në një pjesë të saj përbërëse. Këndet e dala të trupit të tij dukej sikur ishin krijuar kastile për të hyrë (le të na lejohet shprehja!) në këndet e futura të ndërtesës, dhe Kuazimodoja dukej jo vetëm banor i katedrales, por edhe përmbajtja e saj e natyrshme. Mund të thuhet gati pa e tepruar se ai kishte marrë formën e katedrales, ashtu siç merr kërmilli formën e guaskës së vet.

Kuazimodoja kishte lindur gungaç, çalaman dhe gjysmë i verbër. Vetëm me mundim dhe me durim të madh kishte mundur Klod Froloi ta mësonte të fliste. Por fati i keq nuk i ndahej atij fëmije të gjetur, të mjerë. Pasi u bë kambanar i katedrales, në moshën katërmëdhjetë vjeç, i ra në kokë edhe një fatkeqësi tjetër: nga zhurma e kambanave iu çapa daullja e veshit dhe ai u shurdhua. E vetmja derë, që natyra ia kishte lënë të hapur për të mos u veçuar krejtësisht nga bota, u mbyll papritmas për jetë të jetës.

Duke u mbyllur, kjo derë ndali të vetmen rreze gëzimi dhe drite që depërtonte ende në shpirtin e Kuazimodos. Atëherë ky shpirt u krodh në errësirë të thellë.

Trishtimi i fatiut u bë tani i pashërueshëm dhe i plotë, siç ishte dhe shëmtimi i tij. Le të shtojmë se shurdhësia e bëri thuajse edhe memec. Sepse, për të mos iu dhënë të tjerëve shkak të qeshnën, Kuazimodoja, sapo e pa që ishte shurdhuar, e dënoi veten me një heshtje, të cilën e thyente vetëm atëherë kur s'kishte njeri pranë. Ai e lidhi me dashje atë gjuhë që Klod Froloi mezi ia pat zgjidhur. Për këtë arsye, kur e detyronte nevoja të fliste, gjuha e tij kthehej e vërtitej me ngathtësi, si një derë që i ka menteshat të ndryshkura.

Nuk ka dyshim se, kur trupi është gjymtuar, gjymtohet edhe mendja. Kuazimodoja mezi ndiente që brenda vetes së vet rektinte një shpirt i krijuar sipas shëmbëlltyrës së trupit. Mbresat e jashtme pësonin një përthyerje të çuditshme para se të arrinin në vetëdijen e tij, truri i Kuazimodos ishte një ambient i veçantë; gjithçka që hynte në të, dilte së andejmi e shtrembëruar. Idetë e tij, që ishin pasqyrim i këtyre mbresave të përthyerë, paraqiteshin sigurisht të shtrembëruara dhe të pështjelluara.

Pasojë e parë e një formimi të tillë mendor ishte se Kuazimodoja nuk mund t'i shihte sendet ashtu siç ishin. Prej tyre nuk fitonte dot asnjë mbresë të drejtpërdrejtë. Prandaj bota e jashtme i dukej shumë më e largët se sa neve.

Pasojë e dytë e kësaj fatkeqësie ishte ligësia e tij.

Dhe, me të vërtetë, ai ishte i lig, sepse rronte i vetmuar si njerëzit e pyjeve, dhe rronte i vetmuar, sepse ishte i shëmtuar. Natyra e tij kishte në vetvete një farë logjike, siç ka dhe natyra jonë.

Forca e tij fizike, e zhvilluar jashtë masës, ishte edhe ajo një shkak ligësie.

Sidoqoftë, ne duhet të tregohemi të drejtë dhe të themi se, ndoshta, ligësia e tij nuk ishte diçka e lindur së bashku me të. Qysh në hapat e parë që pat bërë ndërmjet njerëzve, ai e kishte ndier dhe pastaj e kishte parë veten të përbuzur, të përqeshur, të poshtëruar. Të folurit e njerëzve ishte për të ose një përqeshje, ose një mallkim. Duke u rritur ai kishte gjetur përqark tij vetëm urrejtje. Këtë urrejtje ai e kishte përvetësuar, ishte bërë i lig si të tjerët dhe kishte rrokur armën me të cilën e patën plagosur.

13. Epitetet e shumta që gjenden në fragment zbulojnë: **1 pikë**
- A) sjelljen e Klod Froloit kundrejt Kuazimodos.
 - B) gjendjen fizike dhe emocionale të Kuazimodos.
 - C) marrëdhënien e Kuazimodos me natyrën.
 - D) reagimin e njerëzve kundrejt tij.
14. Në cilën prej alternativave të mëposhtme është përdorur gjuha e figurshme? **1 pikë**
- A) Kuazimodoja kishte lindur gungaç, çalaman dhe gjysmë i verbër.
 - B) Ai ishte bërë kambanar i katedrales së Shën Mërisë në sajë të babait të tij për shpirt, Klod Froloit.
 - C) Kur e detyronte nevoja të fliste, gjuha e tij kthehej e vërtitej me ngathtësi, si një derë që i ka menteshat të ndryshkura.
 - D) Pasoja e parë e një formimi të tillë mendor ishte se Kuazimodoja nuk mund t'i shihte sendet ashtu siç ishin.
15. Nisur nga konteksti, kur autori thotë: *“E vetmja derë, që natyra ia kishte lënë të hapur për të mos u veçuar krejtësisht nga bota, u mbyll papritmas për jetë të jetës”*, ai nënkupton: **1 pikë**
- A) humbjen e aftësisë për të dëgjuar.
 - B) humbjen e besimit tek njerëzit.
 - C) humbjen e dëshirës për të folur.
 - D) humbjen e interesit për botën që e rrethonte.
16. Në cilën prej alternativave të mëposhtme është përdorur antonimia? **1 pikë**
- A) Idetë paraqiteshin sigurisht të shtrembëruara dhe të pështjelluara.
 - B) Ai e lidhi me dashje atë gjuhë që Klod Froloi mezi ia pat zgjidhur.
 - C) Të folurit e njerëzve ishte për të ose një përqeshje, ose një mallkim.
 - D) Por fati i keq nuk i ndahej atij fëmije të gjetur, të mjerë.
17. E vetmja gjë që i jep qetësi Kuazimodos është: **1 pikë**
- A) ushtrimi i forcës.
 - B) mësimi i të folurit me Klod Froloin.
 - C) jetesa brenda katedrales.
 - D) soditja e natyrës rreth katedrales.
18. Karakteristikë e stilit të Hygoit në këtë fragment është: **1 pikë**
- A) thjeshtësia e rrëfimit.
 - B) gjuha e pasur figurative.
 - C) abstragimi filozofik.
 - D) fragmentarizmi i theksuar.

19. Çfarë raporti ka Kuazimodoja me katedralen? Pse?

2 pikë

20. Gjeni dy arsytet që kanë sjellë fillimisht veçimin e Kuazimodos nga njerëzit e tjerë.

2 pikë

21. Cila është ndjesia që provon Kuazimodoja, kur e kupton se nuk dëgjon më? Pse?

2 pikë

22. Cili është qëndrimi që shoqëria mban kundrejt Kuazimodos? Çfarë ju bën përshtypje në këtë qëndrim? Argumentoni mendimin tuaj.

3 pikë

23. Zbërtheni nëntekstin e fjalive të mëposhtme, duke u bazuar në figuracionin që ato mbartin.

3 pikë

Duke u mbyllur, kjo derë ndali të vetmen rreze gëzimi dhe drite që depërtonte ende në shpirtin e Kuazimodos. Atëherë ky shpirt u krodh në errësirë të thellë.

24. Zbuloni qëndrimin që mban autori ndaj figurës së Kuazimodos. Nisur nga momentet në të cilat ai shfaqet, analizoni atë duke përdorur ilustrime nga fragmenti.

3 pikë

8 pikë

[illegible]

Shtjellimi i idesë (25a)	Organizimi dhe struktura (25b)	Stili dhe origjinaliteti (25c)	Saktësia gjuhësore (sintaksa dhe drejtshkrimi) (25d)	Totali 25
2 pikë	2 pikë	2 pikë	2 pikë	8 pikë